

## POSTANOWIENIE

Dnia 24 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak

w sprawie prokuratora K. K.

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w dniu 24 lipca 2024 r.

na posiedzeniu niejawnym

wniosku o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego Marka Siwka  
wymogów niezawisłości i bezstronności

w sprawie o sygn. II ZO 44/24,

**odrzuca wniosek.**

## UZASADNIENIE

Pismem z 7 czerwca 2024 r. pełnomocnik K. K. (dalej: „wnioskodawca”) złożył wniosek w trybie art. 29 § 6 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2024, poz. 622, dalej: „u.SN”), wnosząc o zbadanie przez Sąd Najwyższy spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności przez SSN Marka Siwka, powołanego do rozpoznania sprawy o sygn. akt II ZO 44/24. Wnioskodawca wskazał, że okoliczności towarzyszące jego powołaniu oraz jego postępowanie po powołaniu mogą doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik powyższego postępowania.

Wnioskodawca wniósł o: (1) stwierdzenie, że w sprawie o sygn. akt II ZO 44/24, poprzez wyznaczenie do jej rozpoznania SSN Marka Siwka, zostały naruszone standardy niezawisłości i bezstronności sędziowskiej,

mające wpływ na wynik końcowy postępowania; (2) wyłączenie SSN Marka Siwka od rozpoznania przedmiotowej sprawy.

W uzasadnieniu wnioskodawca podniósł, że SSN Marek Siwek został powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 3), która nie daje gwarancji niezależności od władzy wykonawczej i ustawodawczej. W dalszej części uzasadnienia wskazano ponadto, że Naczelny Sąd Administracyjny postanowieniem z 27 września 2018 r. (II GW 28/18) wstrzymał wykonanie uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 28 sierpnia 2018 r. nr 331/2018, w części dotyczącej przedstawienia (nieprzedstawienia) wniosków o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, w tym Marka Siwka. Natomiast 11 października 2021 r. Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził nieważność w całości powyżej wskazanej uchwały.

Odnosząc się do okoliczności dotyczących postępowania SSN Marka Siwka po powołaniu na urząd sędziego Sądu Najwyższego, wnioskodawca wskazał na fakt niezłożenia przez niego wniosku o wyłączenie go od rozpoznania sprawy o sygn. akt II ZO 44/24. Zdaniem wnioskodawcy, świadczy to o nieprzestrzeganiu przez SSN Marka Siwka, wynikającego z art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, standardu prawa do rzetelnego procesu, orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz interesów prawnych stron postępowania.

Wnioskodawca podniósł również, że SSN Marek Siwek orzeka w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, która jest uznawana za organ niekonstytucyjny oraz powołany z pogwałceniem przepisów krajowych i międzynarodowych. Zdaniem wnioskodawcy, czyni to ją niezdolną do orzekania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek podlega odrzuceniu, jako niespełniający warunków określonych w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym.

Zgodnie z art. 29 § 5 u.SN, dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego *Sądu Najwyższego* lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w *Sądzie Najwyższym* wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, na wniosek uprawnionego, o którym mowa w art. 29 § 7 u.SN, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy. Wniosek o zbadanie wymogów niezawisłości i bezstronności powinien czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierać żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki określone w art. 29 § 5 u.SN oraz przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie (art. 29 § 9 u.SN). Zgodnie z art. 29 § 10 u.SN, wniosek niespełniający tych wymagań podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych. Odrzuceniu podlega również wniosek złożony po upływie terminu albo z innych przyczyn niedopuszczalny.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że we wniosku, o którym mowa w art. 29 § 5 u.SN, konieczne jest kumulatywne przytoczenie i wykazanie dwóch rodzajów okoliczności świadczących o braku niezawisłości i bezstronności sędziego, tj.: (1) okoliczności towarzyszących jego powołaniu oraz (2) jego postępowania po powołaniu.

W dotychczasowym orzecnictwie *Sądu Najwyższego* wielokrotnie podnoszono, że skoro w założeniu ustawodawcy wniosek, o którym mowa w art. 29 § 5 u.SN, ma zmierzać do stwierdzenia niespełnienia przez sędziego *Sądu Najwyższego* wymogów (naruszenia standardu) niezawisłości i bezstronności w konkretnej sprawie, nie będzie wystarczające przytoczenie okoliczności towarzyszących powołaniu danego sędziego *Sądu Najwyższego* (w tym ewentualnych wadliwości procedury nominacyjnej) i jego postępowania po powołaniu, które mogą wywoływać uzasadnione wątpliwości co do spełnienia przezeń wymagań niezawisłości i bezstronności, ale konieczne jest także wskazanie okoliczności świadczących o tym, że deficyt ten może oddziaływać na wynik konkretnej sprawy, z uwzględnieniem okoliczności dotyczących

uprawnionego oraz charakteru sprawy (np. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 listopada 2022 r., III CB 5/22). Co więcej, za okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego na tle art. 29 § 5 u.SN nie mogą być uznane okoliczności o charakterze generalnym, odwołujące się do systemowych rozwiązań procesu powoływania sędziów (a zatem w istocie okoliczności dotyczące sposobu ich powołania), ale wyłącznie indywidualne okoliczności powołania, dotyczące konkretnego sędziego objętego wnioskiem o przeprowadzenie tzw. testu niezawisłości i bezstronności. Prowadzi to do wniosku, że podważenie niezawisłości lub bezstronności sędziego nie może opierać się jedynie np. na stwierdzeniu, że sędzia został powołany na wniosek KRS ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Przywoływanie tej okoliczności we wniosku będzie stanowić naruszenie normy z art. 29 § 4 u.SN, który stanowi, iż okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności. Konieczne jest zatem powołanie jeszcze innych, dodatkowych okoliczności (postanowienie Sądu Najwyższego z 23 lutego 2023 r., I ZB 44/22).

Należy podkreślić, że to na podmiocie składającym wniosek o stwierdzenie braku standardów niezawisłości i bezstronności ciąży obowiązek obiektywnego wykazania, że istnieją uzasadnione wątpliwości co wskazanych przymiotów. Okoliczności te nie mogą mieć charakteru abstrakcyjnego lub ograniczać się wyłącznie do subiektywnego przeświadczenia podmiotu składającego wniosek, że istnieją powody świadczące o braku niezawisłości i bezstronności sędziego. Niedopuszczalne jest również wyprowadzanie wniosków, które byłyby sprzeczne z zasadami logicznego myślenia oraz doświadczeniem życiowym. Konieczne jest zatem wskazanie takich twierdzeń i dowodów, z których można realnie i obiektywnie wyprowadzić zastrzeżenia podniesione we wniosku.

Co więcej, stanowczo należy podkreślić, że wniosek o którym mowa w art. 29 § 5 u.SN, nie stanowi alternatywy dla wniosku o wyłączenie sędziego z powodu występowania okoliczności tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie (art. 41 k.p.k.).

Ustawodawca w sposób stanowczy wskazuje, że wniosek wniesiony w trybie art. 29 § 5 u.SN dotyczy wyłącznie okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego Sądu Najwyższego i jego postępowania po powołaniu. Niedopuszczalne będzie zatem powoływanie się na okoliczności, które dotyczą zdarzeń niezwiązanych z powołaniem sędziego, jak również takich, które miały miejsce przed powołaniem na wskazany urząd. W ich przypadku możliwe jest bowiem jedynie złożenie wniosku we wspomnianym zwykłym trybie, przewidzianym dla procedury karnej.

W niniejszej sprawie wnioskodawca nie spełnił wymogu, o którym mowa w art. 29 § 9 u.SN w zw. z art. 29 § 5 u.SN. Po pierwsze, w żaden sposób nie odniósł się do okoliczności, które dotyczyłyby bezpośrednio SSN Marka Siwka. Jego wniosek ma charakter hipotetyczny i abstrakcyjny oraz odnosi się wyłącznie do zastrzeżeń związanych z rekomendowaniem sędziów Sądu Najwyższego przez Krajową Radę Sądownictwa, ukształtowaną przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Nie podniesiono żadnych okoliczności ani nie przytoczono konkretnych zdarzeń, z których wynika, że postępowanie SSN Marka Siwka naruszałoby standardy niezawisłości czy bezstronności, zarówno w sprawie o sygn. akt II ZO 44/24, jak i w żadnej innej. Po drugie, za zachowanie takie nie można uznać w żadnej mierze niezłożenia wniosku o wyłączenie od rozpoznania sprawy o sygn. akt II ZO 44/24. Tym samym wnioskodawca nie wypełnił wynikającego z art. 29 § 5 u.SN obowiązku przedstawienia okoliczności postępowania sędziego – już po jego powołaniu – w kontekście charakteru tej konkretnej sprawy i okoliczności dotyczących uprawnionego do złożenia wniosku. Co więcej, wnioskodawca nie wskazał, jak w okolicznościach sprawy o sygn. akt II ZO 44/24 ewentualne naruszenie standardu niezawisłości lub bezstronności, związane z powołaniem Marka Siwka na urząd sędziego Sądu Najwyższego i późniejszym postępowaniem tego sędziego, mogłoby wpływać na wynik tej sprawy. Wniosek zawiera zatem braki konstrukcyjne, przemawiające za koniecznością jego odrzucenia z przyczyn formalnych.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 29 § 10 u.SN w zw. z art. 29 § 9 u.SN orzekł jak w sentencji.

[M. T.]

[ms]